

LUDOVICO
MAGNO,

quo non Bello Major
& Armis.

QUESTIO MEDICA.

Cardinalitii disputationibus mandè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis J. Martii. M. NICOLAO LIENARD Doctore Medico & Facultatis Decano Praside.

An Cometa mortes & morbos portendant?

HOMINUM vitium est laborare metu vel desiderio futurorum ac proinde in ventura sollicitè inquirere, Medicorum curiosà nimis scđlitate & ari sed inutili studio in astris & à sideribus vita seu valetudinis, morborum aut mortis criscōque rationem, causam, ortum, ac eventum omnem repetere. Illorum ab omnibus retro seculis variis artibus quęstia pręnotio; hinc ex arum velam anguria, ex mactataram pecndam exitis aruspicina, ex siderum aspectu Astrologia, ex manu lineis Chiromantia, ex vultu Physiognomonia futura eruere temerè contenderunt. Arioladi scientia ex rebus quibuscunque obvisis semper omnia, ex motu flammę vario, ex spectris in prodeunte fumo conspicuis, ex superstitione cinerum Necromantia que mortuorum animas evocare nitcbatur ex inferis, ut ad quęstia de rerum exitu responderent; Cosinomantia que divinatio est per cribrum, onomantia per nomina; ejusdem sunt generis hydromantia, Geomantia, Aeromantia & admittendus est alius à homine, origo repetita ad prophatum vulgus ableganda, non scđs ac artes ille omnes sive naturales sive magicę, quas inter, nostris hise temporibus plurima fraudis plena & ridicula, puellis tenellulis grata ac succi plena velut Helene ad Menelam ubera, fatuis virgunculis ineptisq; mulieribus Amasorum, importunis aulicis Regum optimorum favorem atque gratiam, Religerantibus ipsi corpora Achillis instar ab omni tuta vulnere promittentes, cum fallacibus & igna vitam aut ad mortem, seu ad salutem seu ad morbum portendere existimant, si que portenti natura est, Cometa non sunt rei futura signum insolens contra naturę ordinem apparet; nihilque insunt in hac sublimitate; si mors ac morbi ejusdem in hoc cum cometis fortis atque conditionis sunt quid omnino naturale.

PORTENTIS plena Historia; timida hominum indoles fecit ut pauca dicerentur in bonis, & rareret ea quę natus est die risit in futura pręsagium scientia; Servio Tullio adhuc puero dormienti caput arsi in futuri splendoris argumentum; in malis plurima habita sunt, applicationibus & sacrificiis expiari solita; hac inter monstra omnia, infans ore gemino cum dentibus binis & barba, quatuor oculis & duabus auriculis brevissimis; serpens ex muliere natus, porcus humani capite, puella biceps, anguis jubatus, anguis quadrupes. Narrant & in arboribus fruges nata, ex duobus alteram; larum ex mediis igitibus involutam, sunt & multo magis incredibilia. Infans in utero matris clamavit Jo triumphę, ex muliere vir factus; Bos, canis, asinus loquuti sunt, cruenta stuxerunt flumina, arsi mare, voluerunt saxa, fudarunt statue; carne, lacte, sanguine, lapidibus pluit; in agro Matinensi duo montes inter si concurrerunt crepitu maximo, effulsit recedentesque, inter eos flammā fumoq; in celum excurrente; hac & similia prope infiniti recensent in terris prodigia. In celis etiam non pauca numerantur, armorum strepitus auditi, tonitrua aere puro, spectra caria deprehensa, pestes, famem, mortem multorum hominum aut morbos plurimos portendisse asserunt.

STELLARUM crinitarum specie conspiciuntur in celo Cometa, unde illis nomen, si crines in orbem aequaliter circa stellam dispersi, quia sol ei ferè opponitur, criniti si in longum insigni prolixitate fusi, barbati aut caudati appellantur. Sole in quocunque alto ad Cometam aspectu stinguē posito, radiis stelle tantum hanc celi partem respicientibus quę soli opponitur; barbati cum crines stellam præcedunt & prius oriuntur, ad canque celi partem vibrantur radii, quę Cometa proprio stelli motu videtur ferri; Caudati cum sequuntur stellam & post ipsam occidunt, ad canque celi partem expanduntur radii, à qua proprio stelli motu videtur Cometa discedere. Quancumque formam induant cum suis crinibus necutiquam corpori stella adherentibus, sed per varias luminis radiorumque solis à stella reflexorum refractiones ibidem cum ea loci apparentibus, non sunt exhalationes calide sicca supra aërem exalta illique accensa; omnes supra lunam imò supra Saturnum ipsi possit quod halitus terrent non perveniunt, eorum Parallaxis aut nulla aut Luna ac Saturni minor; ex convergente aura ætheria non gignuntur, non ex inspiatis firmamenti partibus quę soli lucem remittunt ac proinde lucent; non sunt frustra de solari massa decerpi, non quadam è majoribus ejus maculis quas eructet, non plurimarum stellularum, que cerni propter incredibilem parvitatem habita distantia à terra ratione, nisi Galilei perspicillorum ope hæcenus non potuerint, congeries crassioribus concepsita, propinque ad solem accedentia, que nec contra naturę ordinem apparent, nec illius rei futura signa sunt, non proinde mortis aut morborum qui suam omnem causam aliunde ex eodem cum Cometis ipsis natura penę & ex rerum variarum concursu vario repetunt; nec Cometa quatenus astris quicquam insunt in hac sublimitate, cum aërem influxus ac ea qua inde manat Chaldearum Astrologorum futilis scientia, nullis fundata principis, nullis firmata sufficiens experiri. mentis ac observationibus, quę ad eisdem siderum positus, unde iidem manent effectus, plura possulas scđlerum milia, profus sit omni sanā excipienda.

IN Universo triplicis sunt generis Sydera, fixa & quorum numero Sol; errantia seu Planeta quos inter nostra Tellus; Cometa plures non unus tantum post annorum seriem recurrens. Omnia hæc corpora intra naturę leges suas habent in im. mense æthere motus. Sydera fixa suo sunt affixa loco, non eodem salido celo, à se invicem plurimum distat secundum omne dimensionis genus. Unumquodque suum habet fluidum orbem in cujus centro ponitur, dum inibi circa suum voluitur axem & proprium orbem & Planetas si qui sint circumducit. In horum albo recensetur Syrius arvens, Canis vulgè dictus, cordatioribus Medicis sperendus, quod frustra timidi Canis instar latet nec quęcumq; mordeat, sub quo ut & ante circa Solem sub Zodiaci moventur, non tamen eodem tempore motum absolunt, Soli propiores citius, remotiores tardius, celerius est inclinationis, quo Poli ejus ab Ecliptica Polis recedunt & mundi Polis perpetuè obvertuntur, hic ferè annus est, nec præcisè tamen annum assequitur. A motu diurno diei & noctis vices; ob annum Sol duodecim pios nec orbem sui Syderis solisue ejus sunt deserunt unquam, illi scđp ultra Tropicos recto forsan itinere ab uno orbe in alium migrant. Nobis apparent cum Solis orbem ingreditur nec ejus occultantur radii, evanescunt cum egrediuntur & in alium transeunt. Ut Planetarum occurrus & oppositiones ita Cometarum adventus cerid prædicemus, si, quod impossibile est, omnium stellarum fixarum orbem omninoque totius Universi corporum situs & motus cognoscere.

ACOMETIS nihil metuendum Principibus neque Plebeis. Quinam mundi plage caput aut caudam obverterint nullius interest, eos certis quibuscumque in Celi signis magis timendus temerè dicitur. Fati naturalis legibus acti suam eunt viam, nec præsentium malorum causę nec impendentium signa. Si quandoque Principum interitus, Populorum clades, Morbi Epidemii, Regnorum eversio, Urbium submersio, aut quidvis aliud calamitosum Cometis sequatur sit id casu factum, dista den. satius Principum & Subditorum funera, profligantur Exercitus, vastantur Regna, anni sunt steriles, fames invalescit, grassatur pestis præcuntibus Cometis. Rex invictissimus, LUDOVICUS MAGNUS, quo non bello major & exercitus delevit terrę marique, capere duxit plurimos, innumerat Orbis aut divit aut in deditioem accepit, agros vastavit, Arces expugnavit, munitiones; an ad id non fortitudo Regi divina potius quam humana aut heroica, non confum. mata in Imperatore etiam juniori bellica peritia, quam fortuna aut stella aliqua plus potuit? An non LOVOYUS parentis optimi TELLERI Gallicæ Cancellarij proles melior, qui quę ad rem omnem bellicam adstruendam salutaria consiliat an non alacritas pluri valere, quam ad frangendos hostes ulla Cometa; an ulla præluxerunt in Celo portenta insolita, ulli Cometa, qui tot imminentiā temerariis malisq; memoribus hostibus mala portenderent? an non quid annū ultimū capta sine cade Argentina, sine sanguine, pene sine pulvere deditum Casalinū, id LUDOVICI MAXIMI clementia debuit atque sollicitati potius, quam anni præcedentis Cometę qui si minus despicissent Germani, si se liberi continsissent, utriusq; Cometa non ita vapulascent; sapienter etenim dominabitur Astris. Sed ergo præfuerint seu abfuerint Cometa omnia pari modo eveniunt. Conspecte nova stella seu apparentes, expuncta seu evanescentes veteres nullum pariter malum præfigunt. Potest fixus Sydius obductis maculis conspectum fugere, islem delectis atque oblitteratis repenti lucere, utrumque juxta naturę leges; Eisdem sequuntur Luna Solisque defectus, Halones, Ignee Trabes, Parhelia. Cetera prodigia, aut fictitia, aut naturales effectus, aut monstra, quę dementiā solum & stupore vulgi portenta credita sunt. Ejus est homo indolis in hoc ceteris animantibus insulsiior, ut propriis malis quos non contentus extranea sibi affici. cat, in Cometis ceterisque rebus à periculo mortis & morbo vacuis fuisse querit quod metuat.

Ergo Comete mortes & morbos non portendant.

Asserebat Parisijs IOANNES POISSON Parisinus Baccalaureus Medicus A. R. S. H. 1682.

FR. P.

LUDOVICO

MAGNO,

Quo non Bello Major
& Armis.

QUESTIO MEDICA.

Cardinalitiis disputationibus manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis 5. Martii. M. NICOLAO LIENARD Doctore Medico & Facultatis Decano Praside.

An Cometa mortes & morbos portendant?

HOMINUM vitium est laborare metu vel desiderio futurorum ac proinde in ventura sollicitè inquirere, Medicorum curiosi nimis scđlitate & acri sed inutili studio in astris & sideribus vite seu valetudinis, morborum aut mortis criticęque rationem, causam, ortum, ac eventum omnem repetere. Illorum ab omnibus retro saculis variis artibus prænatio; hinc ex avium volatu auguria, ex mactatarum pecudum extis aruspicina, ex siderum aspectu Astrologia, ex manuum lincis Chiromantia, ex vultu Physiognomonia futura erere temerè contenderunt. Ariolandi scientia ex rebus quibuscumque obvisis sumptis omina, ex motu flammeo vario, ex spectris in prodeunte fumo conspicuis, ex superstitium cinerum figura, ex herbarum arborumve foliis, aliisque innumeris. Olim in usu fuere nobiles Homerice sortes & Virgiliane; clari fuerunt somniorum interpretes; vixerunt Artes Magice quamplurimę; Aleitromantia quę Galli ministerio perficiebatur; Necromantia quę mortuorum animas evocare nitebatur ex inferis, ut ad quęstia de rerum exitu responderent; Cęcinomantia quę divinatio est per cribrum, ovomantia per nomina; ejusdem sunt generis hydromantia, Geomantia, Aeromantia & alia innumera. Horum, credula nimis ac superstitiosa dierum morbi computatio, morborum ut & variorum in corpore humorum dominii ex Saturni aliorumve Planetarum seu Conglobatorum astrorum pravo vel maleficio influxu, qui nullus in iis Helena ad Menelaum ubera, fatuus virgunculis ineptisque mulieribus Amasorum, importunis ausibus Regum optimorum favorem atque gratiam, Belligerantibus ipsis corpora Achillis instar ab omni tua vulnere promittentes, cum fallacibus & ignis earum authoribus Cęcinnis Senicis ac plaufu Theatrali potius excipiendi quam furcis flammę & igne plēdēte, nec magis audiendi his saltem ut sibi videntur sapientiores, qui res insolitas raroque visas uti Cometæ aliquid mortalibus aut ad vitam aut ad mortem, seu ad salutem seu ad morbum portendere existimant, si quę potenti natura est, Cometæ non sunt rei future signum insolens contra naturę ordinem apparens nibique influunt in hac sublimitate; si mors ac morbi ejusdem in hoc cum cometis sortis atque conditionis sunt quid omnino naturale.

PORTENTIS plena Historie; timida hominum indoles fecit ut pauca ducerentur in bonis. Zoroaster ea quę natus est die risit in futura presagium scientia; Servio Tullio ad hoc puero dormienti caput arsit in futuri splendoris argumentum; in malis plurima habita sunt, supplicationibus & sacrificiis expiari solita; hæc inter monstra omnia, insans ore gemino cum dentibus binis & barba, quatuor oculis & duobus auriculis brevissimis; serpens ex muliere natus, porcus humanæ capite, puella biceps, anguis subatus, anguis quadrupes. Narrant & in arboribus fruges natas, ex duabus altera; Laurum ex mediis ignibus involutam, sunt & multo magis incredibilia. Insans in utero matris clamavit Jo triumpho, ex muliere vir factus; Bos, canis, asinus loquuti sunt, cruenta fluxerunt flumina, arsit mare, voluturum saxa, sudaverunt flumina, & carne, lacte, sanguine, lapidibus pluit; in agro Mutinensi duo montes inter se concurrerunt crepitu maximo, effulantes recedentesque, inter eos flammę fumoque in celum excurrente; hæc & similia prope infiniti recensent in terris prodigia. In celis etiam non pauca numerantur, armorum strepitus auditi, tonitrua ære puro, spectra varia deprehensa, hasta militares ardentes, dimicantes acies, classis species, ardentes faces, ignes trabes, halones, parbelia. Isthac inter celestia portentosa celebres Cometæ, quos nunquam impunè visos affirmant, semperque cladem aliquam, strages, cades, bella pestes, famem, morrem multorum hominum aut morbos plurimos portendisse asserunt.

STELLARUM criminalium specie conspiciuntur in celo Cometæ, unde illis nomē, si crines in orbem aquabiliter circa stellam dispersi, quia sol ei ferè opponitur, criniti, si in longum insigni prolixitate fusi, barbati aut caudati appellantur proprio sibi motu videtur ferri; Caudati cum sequuntur stellam & post ipsam occidunt, ad eamque celi partem expanduntur radii, a qua proprio sibi motu videtur Cometæ defletere. Quamcumque formam induant cum suis crinibus neutiquam corpori stelle adherentibus, sed per varias luminis radiorumque solis a stella reflexorum refractiones ibidem cum ea loci apparentibus, non sunt exhalationes calide sicca supra aërem evelte ibique accensa; omnes supra lunam imò supra Saturnum ipsam positi quod halitus terreni non perveniunt, eorum Parallaxis aut nulla aut Luna ac Saturni minor; ex conrescente aura etherei non gignuntur, non ex inspiatis firmamenti partibus quę solis lucem remittant ac proinde luceant; non sunt frustula & solari massa decerpta; non quadam & majoribus ejus maculis quas eructet, non plurimarum stellularum, quę cerni propter incredibilem parvitatem habitā distantie a terra ratione, nisi Galilei perspicilliorum ope hætenus non potuerint, congeries instar Galaxiæ; dum apparere incipiunt non sunt recens geniti, non pereunt cum evanescent; sidera sunt fixa primum, deinde errantia sui generis mundo coepta, olim proprio lumine posita alieno lucentia utpotè suo dimota loco, maculis quibusdam crassioribus convectis, propiusque ad solem accedentia, quę nec contra naturę ordinem apparent, nec aliis rei future signa sunt, non proinde mortis aut morborum qui suam omnem causam aliunde ex eodem cum Cometis ipsis naturę penū & ex rerum variarum concursu vario repetunt; nec Cometæ quatenus astra quicquam influunt in hac sublimitate, cum astrorum influxus ac ea quę inde manant Chaldaeorum Astrologorum futillis scientia, nullis fundata principiis, nullis firmata sufficientibus experimentis ac observationibus, quę ad eosdem siderum positis, unde iidem manent effectus, plura postulat pectorum milita, profus sit omni sanā excipiendi.

IN Universo triplicis sunt generis Sydera, fixa & quorum numero Sol; errantia seu Planetæ quos inter nostra Tellus; Cometæ plures non unus tantum post annorum seriem recurrens. Omnia hæc corpora intra naturę leges suos habent in immenso æthere motus. Sydera fixa suo sunt affixa loco, non eodem solido Cælo, a se invicem plurimum distant secundum omne dimensionis genus. Unumquodque suum habet fluidum orbem in cuius centro ponitur, dum inibi circa suum volvitur axem & proprium orbem & Planetas si qui sint circumducit. In horum albo recensetur Syrius ardens, Canis vulgè dictus cordatioribus Medicis sperendus, quod frustra timidi Canis instar latret nec quemquam mordeat, sub quo ut & ante non ita reformidande purgationes, ut nec Solstitiorum temporibus, etsi non idem prorsus iudicium de iuroque Equinoctio saltem apud causarios homines sit faciendum. Planeta, Telluri in omnibus ferè congenere reflexa omnes Solis luce fulgent; circa Solem sub Zodiaco moventur, non tamen eodem tempore motum abobstant, Soli propiores citius, remotiores tardius. Terra motus annuus est; ut in Tellure sit in Marte & Venere observatur peculiaris motus circa axem proprium, hic Terra motus diurnus appellatur; tertius est inclinationis, quo Poli ejus ab Eclipticæ Polis recedunt & mundi Poli perpetuò obvertuntur, hic ferè annuus est, nec præcisè tamen annum assequitur. A motu diurno dici & noctis vices; ob annum Sol duodecim videtur percurrere Zodiaci signa; a motu inclinationis pendet tempestatum diversitas & Equinoctiorum præcessus. Cometæ Planetis non multum absmiles nisi crinibus & itinere quod in Cælo sequuntur. Isti moventur semper sub Zodiaci intra Tropicos nec orbem sui Syderis solisque cuius sunt deserunt unquam, illi sæpè ultra Tropicos recto forsitan itinere ab uno orbe in alium migrant. Nobis apparent cum Solis orbem ingrediuntur nec ejus occultantur radiis, evanescent cum egrediuntur & in alium transiunt. Ut Planetarum occursus & oppositiones ita Cometarum adventus certò prædicemus, si, quod impossibile est, omnium Stellarum fixarum orbem omniumque totius Universi corporum situs & motus cognosceretur.

ACOMETIS nihil metuendum Principibus neque Plebeis. Cuinam mundi plage caput aut caudam obverterint nullius interest, eos certis quibusdam in Cæli signis magis timendos temerè dicitur. Fati naturalis legibus acti suam eunt viam, nec præsentium malorum cause nec impendens signa. Si quandoque Principum interitus, Populorum clades, Morbi Epidemii, Regnorum everso, Urbium submersio, aut quidvis aliud calamitosum Cometæ sequutum sit id casu factum. Mistra densantur Principum & Subditorum funera, vastantur Regna, anni sunt feriles, famēs invalescit, grassatur pestis nullis præventibus Cometis. Rex Invidiosissimus, LUDOVICUS MAGNUS, quo non bello major & armis, supremi Numinis muneribus potens ac beatus undique, bellipacisq; arbitri omnibus ferè totius Europe in se unum conjuratis Principibus ac fœdere minaci junctis solus obstitit, eorum imperus non sustinuit modò sed & repressit, ingentes exercitus deleverit terræ marique, captivos duxit plurimos, innumeras Urbes aut diruit aut in dedicationem accepit, agros vastavit. Arces expugnavit munitionissimas; an ad id non fortitudo Regis divina potius quam humana aut heroica, non consummata in Imperatore etiam juniore bellica peritia, quam fortuna aut stella aliqua plus potuit? An non LOVOYUS parentis optimi TELLERI Gallie Cancellarij proles melior, cuiusque ad rem omnem bellicam adornandam salutaria consilia? an non COLBERTI sagax ac comparandam, belli nervum omnem, rem pecuniariam prudentia? an non MATHIE Gallicæ obique ad Regis Imperatoris sui paratæ obsequium, ad trananda flumina, ad superandum cum Cæsare suo Rhenum mira expeditaque alacritas plus valere, quam ad frangendos hostes ullus Cometæ? an ulla præluxerunt in Cælo portentosa insolita, ulli Cometæ, qui tot imminente temerariis malęque memoribus hostibus mala portenderent? an non quod annò ultimo capta sine cade Argentina, sine sanguine, pene sine pulvere deditum Casidium, id LUDOVICI MAXIMI clementie debuit atque felicitati potius, quam anni præcedenti Cometę? qui si minus desipissent Germani, si se ibi continuissent, urique a Cometâ non ita vapulascent; sapiens etenim dominabitur Astris. Sen ergo præserunt seu absierunt Cometæ omnia pari modo eveniunt. Conspicte nova stella seu apparentes, expuncta seu evanescentes veteres nullum pariter malum præagiunt. Potest fixum Sydus obductis maculis confectum fugere, isdem delectis atque oblitteratis repetit lucere, urrumque juxta naturę leges; Eadem sequuntur Luna Solisque defectus, flalones, igneæ Trabes, Parbelia. Cætera prodigia, aut fictitia, aut naturales effectus, aut monstra, quę demētia solum & spūre vulgi portenta credita sunt. Ejus est homo indolis in hoc cæteris animantibus infelicio, ut propriis malis quasi non contentus extranea sibi asciscat, in Cometis cæteri que rebus a periculo mortis & morbo vacuis fuisse querit quod metuat.

Ergo Cometæ mortes & morbos non portendant.

Asserebat Parisiis JOANNES POISSON Parisinus Baccalaureus Medicus A. R. S. H. 1682.